



SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Druk nr 1547
Warszawa, 22 listopada 1999 r.

III kadencja

Prezes
Rady Ministrów
RM 10-138-99

Pan
Maciej Płażyński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

– o ratyfikacji Konwencji o zwalczaniu przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do reprezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Spraw Zagranicznych i Minister Sprawiedliwości.

Z poważaniem

(-) Jerzy Buzek

U S T A W A

z dnia

o ratyfikacji Konwencji o zwalczaniu przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych.

Art. 1.

Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Konwencji o zwalczaniu przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych, sporządzonej w Paryżu dnia 17 grudnia 1997 r.

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**Konwencja
o zwalczaniu przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w
międzynarodowych transakcjach handlowych**

Preambula

Strony,

Uznając, że przekupstwo jest szeroko rozpowszechnionym zjawiskiem w międzynarodowych transakcjach handlowych, w tym w obrocie towarowym i inwestycjach, które wywołuje poważne zaniepokojenie moralne i polityczne, zakłócającym właściwe zarządzanie sprawami publicznymi oraz rozwój gospodarczy i wypaczającym warunki międzynarodowej konkurencji,

Uznając, że wszystkie państwa dzielą odpowiedzialność za zwalczanie przekupstwa w międzynarodowych transakcjach handlowych;

Mając na uwadze Zrewidowaną Rekomendację w sprawie Zwalczania Przekupstwa w Międzynarodowych Transakcjach Handlowych przyjętą przez Radę Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) w dniu 23 maja 1997 roku, C(97) 1213/FINAL, która między innymi nawoływała do podjęcia skutecznych środków w celu powstrzymania, zapobiegania oraz zwalczania przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w związku z międzynarodowymi transakcjami handlowymi, w szczególności do niezwłocznej penalizacji takiego przekupstwa w skuteczny i skoordynowany sposób oraz w zgodzie z uzgodnionymi wspólnymi elementami wymienionymi w tej Rekomendacji oraz zasadami jurysdykcji i innymi podstawowymi zasadami prawnymi każdego z państw;

Przyjmując z zadowoleniem inne najnowsze inicjatywy rozwijające międzynarodowe zrozumienie i współpracę w zwalczaniu przekupstwa funkcjonariuszy publicznych, w tym działania Narodów Zjednoczonych, Banku Światowego, Międzynarodowego Funduszu Walutowego, Międzynarodowej Organizacji Handlu, Organizacji Państw Amerykańskich, Rady Europy oraz Unii Europejskiej;

Przyjmując z zadowoleniem wysiłki przedsiębiorstw, organizacji przedsiębiorców, związków zawodowych i innych organizacji pozarządowych mające na celu zwalczanie przekupstwa;

Uznając rolę rządów w zapobieganiu wymuszaniu łapówek od osób i przedsiębiorstw uczestniczących w międzynarodowych transakcjach handlowych;

Uznając, że osiągnięcie postępu w tej sferze wymaga nie tylko wysiłków na szczeblu ogólnokrajowym lecz również współpracy wielostronnej, monitorowania oraz kontynuacji podjętych działań;

Uznając, że zapewnienie ekwiwalencji środków, które mają zostać podjęte przez Strony jest podstawowym przedmiotem i celem niniejszej Konwencji, które wymagają

ratyfikacji Konwencji bez odstępstw mających wpływ na taką ekwiwalencję;

Uzgodniły co następuje:

Artykuł 1

Przestępstwo przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych

1. Każda ze Stron podejmie niezbędne działania mające na celu uznanie w swym prawie wewnętrznym za przestępstwo kryminalne umyślnego proponowania, obiecywania lub dawania przez jakąkolwiek osobę jakiejkolwiek nienależnej korzyści majątkowej lub innej korzyści zagranicznemu funkcjonariuszowi publicznemu, zarówno bezpośrednio, jak i przez pośredników, dla takiego funkcjonariusza lub dla osoby trzeciej, w celu skłonienia tego funkcjonariusza do działania lub powstrzymania się od działania w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych, w celu otrzymania lub utrzymania możliwości prowadzenia działalności gospodarczej lub zapewnienia sobie innej nienależnej korzyści w prowadzeniu międzynarodowej działalności gospodarczej.

2. Każda ze Stron podejmie niezbędne działania w celu uznania za przestępstwo kryminalne współudziału w przekupstwie zagranicznego funkcjonariusza publicznego, włącznie z podżeganiem, pomocnictwem, poplecnictwem i sprawstwem kierowniczym. Usiłowanie i zmowa w celu przekupienia zagranicznego funkcjonariusza publicznego będą stanowiły przestępstwa kryminalne w takim samym zakresie, jak usiłowanie przekupstwa i zmowa w celu przekupstwa funkcjonariusza publicznego danej Strony.

3. Przestępstwa wymienione w ustępach 1. i 2. niniejszego artykułu nazywane są poniżej "przekupstwem zagranicznego funkcjonariusza publicznego"

4. Dla celów niniejszej Konwencji:

a. "zagraniczny funkcjonariusz publiczny" oznacza każdą osobę pełniącą obowiązki ustawodawcze, administracyjne lub sądowe w obcym państwie, zarówno mianowaną, jak i wybraną, jak również każdą osobę wykonującą funkcje publiczne na rzecz państwa obcego, w tym na rzecz instytucji publicznej lub przedsiębiorstwa publicznego, każdego funkcjonariusza lub urzędnika publicznej organizacji międzynarodowej;

b. "obce państwo" obejmuje wszystkie szczeble i jednostki władzy, od ogólnokrajowych do lokalnych ;

c. "działanie lub zaniechanie działania w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych" obejmuje wszelkie wykorzystanie stanowiska funkcjonariusza publicznego, niezależnie od tego czy pozostaje w zakresie kompetencji udzielonych temu funkcjonariuszowi.

Artykuł 2

Odpowiedzialność osób prawnych

Każda ze Stron, w zgodzie ze swymi zasadami prawa, podejmie niezbędne działania, by ustanowić odpowiedzialność osób prawnych za przekupstwo zagranicznego funkcjonariusza publicznego.

Artykuł 3

Kary

1. Przekupstwo zagranicznego funkcjonariusza publicznego będzie podlegać skutecznym, proporcjonalnym i odstręczającym karom. Rodzaje stosowanych kar będą porównywalne do tych, jakie są stosowane do przekupstwa własnych funkcjonariuszy publicznych Strony i w stosunku do osób fizycznych obejmą pozbawienie wolności w wymiarze umożliwiającym skuteczną wzajemną pomoc prawną oraz ekstradycją.
2. W przypadku gdy w systemie prawnym Strony osoby prawne nie podlegają odpowiedzialności karnej, Strona ta zapewni, że osoby prawne podlegać będą skutecznym, proporcjonalnym i odstręczającym sankcjom, innym niż karne, w tym sankcjom pieniężnym, za przekupstwo zagranicznego funkcjonariusza publicznego,
3. Każda ze Stron podejmie niezbędne działania w celu zagwarantowania, że łapówka i korzyści uzyskane wskutek przekupstwa zagranicznego funkcjonariusza publicznego, lub mienie którego wartość odpowiada takim korzyściom, podlegać będą zajęciu i konfiskacie, albo że stosowane będą kary pieniężne o porównywalnym skutku.
4. Każda ze Stron rozważy nałożenie dodatkowych sankcji cywilnych lub administracyjnych na osobę podlegającą karze za przekupstwo zagranicznego funkcjonariusza publicznego.

Artykuł 4

Jurysdykcja

1. Każda ze Stron podejmie niezbędne działania dla ustanowienia własnej jurysdykcji nad przestępstwem przekupstwa zagranicznego funkcjonariusza publicznego, jeżeli przestępstwo zostało popełnione w całości lub w części na jej terytorium.
2. Każda ze Stron, która posiada jurysdykcję pozwalającą na ściganie własnych obywateli za przestępstwa popełnione za granicą, podejmie niezbędne działania w celu ustanowienia swojej jurysdykcji na tych samych zasadach do przekupstwa zagranicznego funkcjonariusza publicznego.
3. Jeżeli więcej niż jedna Strona ma jurysdykcję nad danym przestępstwem, przewidzianym w niniejszej Konwencji, wszystkie zainteresowane Strony na wniosek jednej z nich podejmą wzajemne konsultacje w celu określenia najbardziej właściwej jurysdykcji w celu oskarżenia.
4. Każda ze Stron dokona przeglądu aktualnych podstaw swojej jurysdykcji pod kątem skuteczności w zwalczaniu przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych, a w przypadku stwierdzenia braku skuteczności, podejmie działania zaradcze.

Artykuł 5

Ściganie

Ściganie karne przekupstwa zagranicznego funkcjonariusza publicznego podlega wewnętrznym przepisom i zasadom ścigania obowiązującym w każdej ze Stron. Na prowadzenie dochodzenia i ściganie przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy

publicznych nie mogą mieć wpływu względy na narodowe interesy gospodarcze, potencjalny wpływ na stosunki z innym Państwem oraz tożsamość osób fizycznych i prawnych których sprawa dotyczy.

Artykuł 6

Przedawnienie

Wszelkie przepisy o przedawnieniu obowiązujące w stosunku do przestępstwa przekupstwa zagranicznego funkcjonariusza publicznego winny zapewnić niezbędny czas dla przeprowadzenia dochodzenia i ścigania takiego przestępstwa.

Artykuł 7

Pranie brudnych pieniędzy

Każda ze Stron, która dla celów stosowania przepisów dotyczących prania pieniędzy uznała przekupstwo własnego funkcjonariusza publicznego za przestępstwo źródłowe, uczyni to samo w odniesieniu do przekupstwa zagranicznego funkcjonariusza publicznego, niezależnie od miejsca w którym przekupstwo miało miejsce.

Artykuł 8

Rachunkowość

1. W celu efektywnego zwalczania przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych, każda ze Stron podejmie niezbędne działania w ramach swych ustaw i innych przepisów odnoszących się do prowadzenia ksiąg i dokumentacji rachunkowej, ujawniania sprawozdań finansowych, standardów księgowości i badania ksiąg, w celu zakazania przedsiębiorstwom podlegającym tym ustawom i przepisom: otwierania kont nieujawnionych w księgach, przeprowadzania transakcji nieujawnionych lub nieprawidłowo ujawnionych w księgach, rejestrowania nie istniejących wydatków, wprowadzania do ksiąg pasywów o nieprawidłowo określonym przedmiocie, jak również użycia fałszywych dokumentów, w celu przekupienia zagranicznego funkcjonariusza publicznego lub ukrycia takiego przekupstwa.

2. Każda ze Stron zapewni skuteczne, proporcjonalne oraz odstręczające kary o charakterze cywilnym, administracyjnym lub karnym za takie zaniechania lub fałszerstwa dotyczące ksiąg, dokumentów księgowych, rachunków oraz sprawozdań finansowych tych przedsiębiorstw.

Artykuł 9

Wzajemna pomoc prawna

1. Każda ze Stron, w największym możliwym zakresie w ramach swego prawa oraz stosownych umów i porozumień międzynarodowych udzieli szybkiej i skutecznej pomocy prawnej innej Stronie, na potrzeby prowadzenia postępowań karnych prowadzonych przez Stronę, a dotyczących przestępstw pozostających w zakresie niniejszej Konwencji oraz postępowań innych niż karne prowadzonych przez Stronę przeciwko osobie prawnej, regulowanych niniejszą Konwencją. Strona wezwana niezwłocznie poinformuje Stronę wzywającą o potrzebnych dla poparcia wniosku o udzielenie pomocy dodatkowych informacjach lub dokumentach oraz, jeżeli o to wnoszono, o stanie i wyniku wykonania wniosku o udzielenie pomocy.

2. Jeżeli Strona uzależnia udzielenie wzajemnej pomocy od istnienia podwójnej karalności uważa się, że podwójna karalność zachodzi jeżeli przestępstwo w związku z którym wniesiono o udzielenie pomocy pozostaje w zakresie niniejszej Konwencji.

3. Strona nie może odmówić udzielenia pomocy prawnej w sprawach karnych objętych zakresem niniejszej Konwencji powołując się na tajemnicę bankową.

Artykuł 10 **Ekstradycja**

1. Przekupstwo zagranicznego funkcjonariusza publicznego będzie uznane za przestępstwo stanowiące podstawę do ekstradycji na mocy prawa Stron oraz umów ekstradycyjnych pomiędzy nimi.

2. Jeżeli Strona, która uzależnia ekstradycję od istnienia umowy ekstradycyjnej otrzyma wniosek od innej Strony, z którą nie jest związana taką umową, może ona uznać niniejszą Konwencję za prawną podstawę ekstradycji w odniesieniu do przestępstwa przekupstwa zagranicznego funkcjonariusza publicznego.

3. Każda ze Stron podejmie wszystkie niezbędne środki dla zapewnienia, że będzie mogła wydawać swych obywateli albo ścigać ich za przestępstwo przekupstwa zagranicznego funkcjonariusza publicznego. Strona, która odrzuca wniosek o wydanie osoby za przekupstwo zagranicznego funkcjonariusza publicznego jedynie na tej podstawie, że osoba ta jest jej obywatelem przedstawi sprawę swym właściwym organom w celu podjęcia ścigania.

4. Ekstradycja w związku z przekupstwem zagranicznego funkcjonariusza publicznego podlega warunkom ustalonym w prawie wewnętrznym i stosowanych umowach i porozumieniach międzynarodowych każdej ze Stron. Jeśli Strona uzależnia ekstradycję od istnienia podwójnej karalności, warunek ten zostanie uznany za spełniony, jeżeli przestępstwo w związku z którym wnosi się o ekstradycję pozostaje w zakresie artykułu 1 niniejszej Konwencji.

Artykuł 11 **Organy właściwe**

Nie naruszając odmiennych uzgodnień między Stronami, dla potrzeb artykułu 4 ustęp 3, dotyczącego konsultacji, artykułu 9, dotyczącego wzajemnej pomocy prawnej oraz artykułu 10, dotyczącego ekstradycji, każda ze Stron notyfikuje Sekretarzowi Generalnemu OECD organy właściwe do sporządzania i otrzymywania wniosków, które będą służyć do komunikowania się w tychże sprawach z tą Stroną.

Artykuł 12 **Monitorowanie i działania uzupełniające**

Strony będą współpracować w prowadzeniu programu systematycznych działań uzupełniających w celu monitorowania oraz wspierania całkowitego stosowania

niniejszej Konwencji. O ile Strony jednomyślnie nie postanowią inaczej, będzie to realizowane w ramach Grupy Roboczej OECD ds. Przekupstwa w Międzynarodowych Transakcjach Handlowych oraz zgodnie z jej mandatem, lub też w ramach i w zakresie mandatu każdego sukcesora jej zadań. Strony ponoszą koszty programu zgodnie z zasadami mającymi zastosowanie w odniesieniu do tego organu.

Artykuł 13

Podpisanie i przystąpienie

1. Niniejsza Konwencja, do czasu jej wejścia w życie, pozostaje otwarta do podpisu dla państw członkowskich OECD oraz dla państw nie będących członkami, które zostały zaproszone do pełnego uczestnictwa w Grupie Roboczej ds. Przekupstwa w Międzynarodowych Transakcjach Handlowych.

2. Po wejściu w życie Konwencja będzie otwarta do przystąpienia dla każdego państwa, które jej nie podpisało, a które jest członkiem OECD lub stało się pełnym uczestnikiem Grupy Roboczej ds. Przekupstwa w Międzynarodowych Transakcjach Handlowych lub jakiegokolwiek organu będącego sukcesorem jej funkcji. Wobec każdego takiego państwa Konwencja wejdzie w życie sześćdziesiątego dnia następującego po dacie złożenia przez nie dokumentu przystąpienia.

Artykuł 14

Ratyfikacja oraz Depozytariusz

1. Niniejsza Konwencja podlega przyjęciu, zatwierdzeniu lub ratyfikacji przez Sygnatariuszy, zgodnie z ich prawem wewnętrznym.

2. Dokumenty przyjęcia, zatwierdzenia lub ratyfikacyjne składane będą Sekretarzowi Generalnemu OECD, który będzie pełnił rolę Depozytariusza niniejszej Konwencji.

Artykuł 15

Wejście w życie

1. Niniejsza Konwencja wejdzie w życie sześćdziesiątego dnia następującego po dacie, w której pięć z dziesięciu krajów mających największy udział w eksporcie, wymienionych w załączonym dokumencie, i jednocześnie reprezentujących nie mniej niż sześćdziesiąt procent całkowitego eksportu tychże dziesięciu krajów, złoży swoje dokumenty przyjęcia, zatwierdzenia lub ratyfikacyjne. Wobec każdego Sygnatariusza składającego dokumenty po wejściu w życie w opisany sposób, Konwencja wchodzi w życie sześćdziesiątego dnia po złożeniu przez niego dokumentów.

2. Jeśli do dnia 31 grudnia 1998 roku Konwencja nie wejdzie w życie na podstawie ustępu 1, każdy z Sygnatariuszy, który złożył dokument przyjęcia, zatwierdzenia lub ratyfikacyjny, może oświadczyć na piśmie Depozytariuszowi swą gotowość do zaakceptowania wejścia w życie Konwencji na warunkach ustalonych w niniejszym ustępie 2. Konwencja wchodzi w życie wobec takiego Sygnatariusza sześćdziesiątego dnia następującego po dacie, w której takie oświadczenia złożyło co najmniej dwóch Sygnatariuszy. Wobec każdego Sygnatariusza składającego swe oświadczenie po wejściu w życie Konwencji w ten sposób, wchodzi ona w życie sześćdziesiątego dnia następującego po złożeniu oświadczenia.

Artykuł 16

Poprawki

Każda ze Stron może zaproponować wniesienie poprawek do niniejszej Konwencji. Proponowana poprawka przedkładana jest Depozytariuszowi, który powiadamia o niej inne Strony na co najmniej sześćdziesiąt dni przed zwołaniem spotkania Stron w celu jej rozważenia. Poprawka przyjęta jednomyślnie przez Strony, lub w inny sposób ustalony jednomyślnie przez Strony, wchodzi w życie po upływie sześćdziesięciu dni od złożenia dokumentów ratyfikacyjnych, przyjęcia lub zatwierdzenia przez wszystkie Strony, albo na innych zasadach, które mogą zostać określone przez Strony w czasie przyjmowania poprawki.

Artykuł 17

Wystąpienie

Strona może wystąpić z niniejszej Konwencji przedkładając Depozytariuszowi pisemne oświadczenie. Takie wystąpienie nabiera mocy po upływie jednego roku od otrzymania oświadczenia. Po wystąpieniu współpraca pomiędzy Stronami oraz Stroną która wystąpiła z Konwencji będzie kontynuowana w zakresie wszystkich nie załatwionych wniosków o udzielenie pomocy prawnej albo o ekstradycję, złożonych przed datą, w której wystąpienie stało się skuteczne.

Sporządzono w Paryżu, dnia siedemnastego grudnia tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego siódmego roku, w językach francuskim i angielskim, przy czym obydwa teksty są jednakowo autentyczne.

za zgodność tłumaczenia z oryginałem
w języku angielskim i francuskim
świadczy

WICEDYREKTOR DEPARTAMENTU
Współpracy Międzynarodowej
i Prawa Europejskiego

w/2
1201 Dżuliusz

ANEKS
DAFFE/IME/BR(97)18/FINAL

Dane statystyczne dotyczące eksportu OECD

EKSPORT OECD			
	1990-1996	1990-1996	1990-1996
	w milionach US\$	%	%
		z całości OECD	z 10 największych
STANY ZJEDNOCZONE	287118	15,9%	19,7%
NIEMCY	254746	14,1%	17,5%
JAPONIA	212 665	11,8%	14,6%
FRANCJA	138471	7,7%	9,5%
ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO	121258	6,7%	8,3%
WŁOCHY	112449	6,2%	7,7%
KANADA	91215	5,1%	6,3%
KOREA(1)	81364	4,5%	5,6%
HOLANDIA	81264	4,5%	5,6%
BELGIA-LUXEMBURG	78598	4,4%	5,4%
W sumie 10 największych	1 459 148	81,0%	100%
HISZPANIA	42469	2,4%	
SZWAJCARIA	40395	2,2%	
SZWECJA	36710	2,0%	
MEKSYK(1)	34233	1,9%	
AUSTRALIA	27194	1,5%	
DANIA	24145	1,3%	
AUSTRIA*	22432	1,2%	
NORWEGIA	21666	1,2%	
IRLANDIA	19217	1,1%	
FINLANDIA	17296	1,0%	
POLSKA (1) **	12652	0,7%	
PORTUGALIA	10801	0,6%	
TURCJA*	8027	0,4%	
WĘGRY**	6795	0,4%	
NOWA ZELANDIA	6663	0,4%	
CZECHY ***	6263	0,3%	
GRECJA*	4606	0,3%	
ISLANDIA	949	0,1%	
Razem OECD	1801661	100%	

Oznaczenia: *1990-1995, **1991-1996, ***1993-1996

Źródła: OECD, (1) IMF

Dotyczy Belgii-Luksemburga. Statystyki handlowe dotyczące Belgii i Luksemburga są dostępne jedynie w postaci obejmującej łącznie obydwa kraje. Dla potrzeb artykułu 15 ustęp 1 Konwencji jeśli jedno z tych państw złoży instrument przyjęcia, zatwierdzenia lub ratyfikacji, lub jeśli zarówno Belgia jak i Luksemburg złożą swe instrumenty przyjęcia, zatwierdzenia lub ratyfikacji, zostanie to uznane za złożenie instrumentu przez jeden z krajów należących do dziesięciu mających największy udział w eksporcie i łączna wielkość eksportu obydwu krajów będzie przyjęta w celu stwierdzenia osiągnięcia 60 % łącznego całkowitego eksportu tych dziesięciu krajów, co jest wymagane dla wejścia w życie konwencji na podstawie tego przepisu.

1

**Uzasadnienie wniosku Ministra Sprawiedliwości
o wszczęcie postępowania w sprawie ratyfikacji Konwencji o zwalczaniu przekupstwa
zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach
handlowych.**

I. Konwencja o zwalczaniu przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych została podpisana przez Polskę w dniu 17 grudnia 1997 roku. Oprócz Polski Konwencję podpisały wszystkie państwa członkowskie OECD oraz 4 państwa nie będące członkami.

II. Konwencja weszła w życie w dniu 15 lutego 1999 roku. W chwili obecnej wiąże Bułgarię, Kanadę, Finlandię, Niemcy, Węgry, Islandię, Japonię, Norwegię, Wielką Brytanię i Stany Zjednoczone. Procesy ratyfikacyjne w pozostałych państwach członkowskich OECD znajdują się na różnych etapach zaawansowania, przy czym wszystkie państwa członkowskie deklarują zamiar ratyfikowania Konwencji do końca bieżącego roku.

III. U podstaw Konwencji leży przeświadczenie o zagrożeniu, jakie niesie korupcja dla zasad uczciwej konkurencji, a w dalszej perspektywie dla demokracji i rządów prawa. Z racji gospodarczego charakteru organizacji, OECD zajęło się korupcją w aspekcie międzynarodowych transakcji handlowych, angażujących znaczne środki finansowe i oddziaływujących w sposób znaczący na gospodarkę światową. Konwencja zobowiązuje do penalizacji jednego tylko zachowania: łapownictwa czynnego wobec zagranicznego funkcjonariusza publicznego w związku z międzynarodową transakcją handlową. Waga Konwencji jest znacząca, przez traktowanie tego, obwarowanego sankcją karą zakazu, jako wspólnej dla państw o gospodarce rynkowej reguły, stosowanej w uczciwej rywalizacji na rynkach światowych. Skoordynowane działanie w tym zakresie, obok odzwierciedlenia wspólnych dla tych państw wartości, przyniesie także korzyści dla państw, w których przekupstwo jest praktyką akceptowaną społecznie, umacniając w nich zasadę rządów prawa i ograniczając możliwości wykorzystywania stanowisk publicznych dla własnych korzyści.

Konwencja jest przyjmowana z zadowoleniem przez przedstawicieli firm narażonych w swej codziennej pracy na żądania wręczania łapówek, w szczególności pochodzących z państw, w których przekupstwo zagranicznego funkcjonariusza już w chwili

obecnej zagrożone jest poważnymi sankcjami i którzy byli w związku z tym w gorszej sytuacji niż pracownicy firm pochodzących z krajów nie nakładających żadnych sankcji za takie działania.

O wadze przywiązywanej przez Państwa Członkowskie OECD do Konwencji świadczy również fakt wprowadzenia mechanizmu oceny wzajemnej wykonywania jej zobowiązań, którego funkcjonowanie rozpoczyna się w bieżącym roku.

IV. Ratyfikowanie Konwencji, a w jego następstwie także dostosowanie prawa obowiązującego do jej wymogów, leży w interesie politycznym i gospodarczym Rzeczypospolitej Polskiej. Stanowić będzie wyraz zdecydowanej woli zwalczania korupcji w życiu gospodarczym. Potwierdzi wyrażoną przez Polskę przez przystąpienie do OECD wolę uczestniczenia w światowym życiu gospodarczym w sposób praworządny i według reguł wolnego rynku, stanowiących fundament Organizacji.

Brak ratyfikacji Konwencji w niewątpliwie niekorzystny sposób odbiłby się na wizerunku Polski w światowych kręgach gospodarczych, zniechęcając zarówno inwestorów prywatnych jak i publicznych do podejmowania współpracy z polskimi firmami ze względu na odmienne traktowanie przekupstwa w ich krajowym porządku prawnym, niż powszechnie akceptowane przez największych uczestników światowego życia gospodarczego.

Istotne znaczenie ma również ratyfikacja Konwencji w kontekście toczących się negocjacji akcesyjnych z Unią Europejską, która uznała konwencję za akt prawny nierozzerwalnie związany z osiąganiem celów Unii, do którego Polska winna przystąpić na takich samych zasadach jak Państwa Członkowskie.

Ratyfikacja Konwencji powinna nastąpić w trybie przewidzianym w artykule 89 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, gdyż Konwencja dotyczy spraw regulowanych w ustawie, takich jak odpowiedzialność karna czy odpowiedzialność osób prawnych (pkt 5 tegoż przepisu).

Ratyfikacja Konwencji nie będzie skutkować obciążeniami finansowymi skarbu Państwa.

Ratyfikacja Konwencji spowoduje konieczność dostosowania prawa polskiego do wymagań konwencji. Stosowny projekt ustawy został przygotowany w Ministerstwie Sprawiedliwości i jest w trakcie konsultacji międzyresortowych.



KOMITET INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

p.o. **SEKRETARZA**

Paweł Samecki

Podsekretarz Stanu

Sekr. Min. PS /2058/99/DHP – msk/jw.

Warszawa, 16.11.99

Pan

Aleksander Proksa

Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o ratyfikacji Konwencji o zwalczaniu przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) wyrażona przez p. o. Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Pawła Sameckiego działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym projektem ustawy o ratyfikacji Konwencji o zwalczaniu przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych (pismo RM-10-138-99) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Konwencja którą podpisały oprócz Polski wszystkie państwa członkowskie OECD oraz 4 państwa nie będące członkami OECD, weszła w życie w dniu 15 lutego 1999r. Procesy ratyfikacyjne nie objęły wszystkich państw, ale deklarują one że procesy ratyfikacyjne zostaną zakończone do końca bieżącego roku.

GABINET
SEKRETARZA RADY MINISTRÓW

www.infotext.pl 18

AL. Ujazdowskie 9, 00-918 Warszawa tel. 694-75-42, fax 625-03-80

URZĄD KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

publicznych w aspekcie międzynarodowych transakcji handlowych pozostaje w zakresie zainteresowania Unii Europejskiej, czego wyrazem są akty prawne uchwalone w ramach I filaru, jak też w oparciu o art.31 TUE (dawny art. K.3 TUE, według numeracji sprzed wejścia w życie Traktatu Amsterdamskiego) regulujący, należące do III filaru, zagadnienia współpracy w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych.

- II. 1. W ramach I filaru obowiązuje w tej materii Rozporządzenie Rady (WE) Nr 2988/95 z 18 grudnia 1995r. w sprawie ochrony wspólnotowych interesów finansowych (Dz. Urz. WE nr L 312, 23.12.95), które wskazuje na skuteczne środki zwalczania oszustw skierowanych w interesy finansowe Wspólnoty. Tytuł II owego Rozporządzenia wyraźnie wskazuje na konieczność penalizacji działań godzących w te interesy.
2. a) Jednocześnie na uwagę zasługuje wydana wcześniej Uchwała Rady (WE) z 6 grudnia 1994 r. dotycząca ochrony finansowych interesów Wspólnoty (Dz.Urz. WE nr C 355, 14/12/94), której punkt 7 (h) zobowiązuje Państwa Członkowskie do podjęcia środków mających na celu penalizację przekupstwa w które zaangażowani są urzędnicy Wspólnoty, w związku z interesami finansowymi Wspólnoty.
- b) Należy wskazać także na Konwencję o ochronie interesów finansowych Wspólnoty Europejskiej z 26 lipca 1995 r., która mimo że nie stanowi wiążącego źródła prawa UE, stanowi podstawę sporządzonego przez Radę Raportu wyjaśniającego z 26 maja 1997r. (Dz. Urz. WE nr C191, 23.06.97). Artykuł 2 tego raportu zobowiązuje państwa członkowskie do nałożenia sankcji karnych w wypadku stwierdzenia przekupstwa funkcjonariusza państwowego.
- c) Wyrazem zainteresowania Unii Europejskiej w zakresie zwalczania korupcji, w którą zaangażowani są funkcjonariusze Wspólnoty Europejskiej, jest również Konwencja dotycząca zwalczania korupcji wśród funkcjonariuszy Wspólnot Europejskich lub funkcjonariuszy Państw Członkowskich Unii Europejskiej (Dz. Urz. WE nr. C 195 str.2, 25/06/97). Wprowadza ona rozróżnienie pomiędzy bierną i czynną korupcją i stwierdza, że każde takie zachowanie musi być traktowane w prawie krajowym jako przestępstwo. Art.5 Konwencji przewiduje też sankcje karne, łącznie z pozbawieniem wolności i ekstradycją.

d) Dla lepszej ilustracji dorobku Unii Europejskiej w zakresie III filaru warto również wskazać na dwa Wspólne Stanowiska, wydane w ramach III filaru Unii Europejskiej. Wspólne Stanowisko z 6 października 1997 r w sprawie negocjacji na łonie Rady Europy i OECD na temat korupcji (Dz. Urz. WE nr. L 279, 13/10/97 P. 0001-0002) zakłada w art. 1, że Państwa Członkowskie powinny dążyć do stworzenia właściwych instrumentów międzynarodowych służących zwalczaniu przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych i funkcjonariuszy organizacji międzynarodowych, które to zachowania powinny być uznane za przestępstwa. Wspólne Stanowisko z 13 listopada 1997 r. w sprawie negocjacji w łonie Rady Europy i OECD na temat zwalczania korupcji (Dz. Urz. WE nr. L 320, 21/11/97) potwierdza w art. 1 konieczność stosowania efektywnych instrumentów walki z międzynarodowym przekupstwem funkcjonariuszy publicznych. Oba te stanowiska odwołują się do prac w łonie OECD i Rady Europy.

III. Konwencję o zwalczaniu przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych, będącą przedmiotem opiniowanego projektu ustawy ratyfikacyjnej należy ocenić pozytywnie w świetle wspólnotowego dorobku prawnego jak też dorobku wypracowanego w ramach III filaru. Zarówno Konwencja jak i Rozporządzenie Rady (WE) Nr 2988/95 wyrażają w preambule konieczność walki z korupcją w życiu gospodarczym. Konwencja reguluje tą kwestię skupiając się na jednym z aspektów oszustw gospodarczych, a mianowicie na przekupstwie funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych, co odpowiada ogólnie sformułowanej w Rozporządzeniu Rady (WE) Nr 2988/95 konieczności współdziałania w zakresie zwalczania oszustw godzących w interesy finansowe Wspólnoty. Poprzez swoje postanowienia, Konwencja (w szczególności art. 1 penalizujący przekupstwo funkcjonariuszy publicznych i art. 3 przewidujący za nie „skuteczne, proporcjonalne i odstręczające kary”) odzwierciedla starania podejmowane w ramach I i III filaru Unii Europejskiej, uzewnętrznione w wyżej wymienionych aktach prawnych.

IV. W konkluzji stwierdzam, że projekt ustawy o ratyfikacji Konwencji o zwalczaniu przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych

www.inforlex.pl

transakcjach handlowych, jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

p.o. SEKRETARZA
Komitetu Europejskiej

Sam
Paweł SAMECKI
Podsekretarz Stanu

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Bronisław Geremek

Minister Spraw Zagranicznych

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 1 grudnia 1999 r.

Cena - 0,84 zł + 22% VAT

